

ONTWERP RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 697956

Onderwerp:	Burgerberaad
Programma:	1. Politiek dichtbij 2. Wonen en leefbaarheid

Forum:	Oordeelsvormend	
Portefeuillehouder	Sjoerd Wannet	
Inlichtingen bij:	Bax, Robert-Jan	
	Telefoonnummer: 14 0575	E-mailadres: info@zutphen.nl

Soort bevoegdheid:	Kaderstellend
Beleidsvrijheid:	Beperkt
Programmabegrotingswijziging:	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:

1. Binnen één jaar in samenwerking met een onafhankelijke organisatie een burgerberaad te organiseren over een vraagstuk met betrekking tot de energietransitie en hiervoor de opdracht te verstrekken.
2. Een keuze te maken voor onderstaande vraagstelling waar het burgerberaad zich over gaat buigen:
 - Hoe brengen we samen op een rechtvaardige manier de CO2 Footprint in de gemeente Zutphen terug met 95% in 2050?
3. Aan het burgerberaad het mandaat 'zwaarwegend advies' toe te kennen wat inhoudt dat de adviezen van het burgerberaad worden aangenomen, tenzij gemotiveerd hiervan wordt afgeweken.
4. Na afloop een evaluatie te laten plaatsvinden en bij een positieve evaluatie het burgerberaad toe te voegen aan het gemeentelijke participatie-instrumentarium.

Inleiding

Een burgerberaad is een bestuurlijk vernieuwingsinstrument waarbij de inwoners van de gemeente Zutphen kunnen meedenken en adviezen formuleren. Tegelijkertijd is het voor beleidsmakers essentieel om verbinding te maken met de samenleving, zodat beleid effectief is, draagvlak geniet en duurzaam maatschappelijke vraagstukken aanpakt. Er bestaat een wederzijdse behoefte van zowel burgers als de overheid om tot meer wederzijdse verbinding te komen. Het blijft van groot belang om te blijven experimenteren met diverse vormen van burgerparticipatie, waarbij inwoners nog meer betrokken worden bij het vaststellen van de agenda en intensief meedenken over alternatieven en concrete voorstellen. Een versterkte burgerbetrokkenheid kan een waardevolle aanvulling en verdieping vormen van onze representatieve democratie.

De noodzaak is duidelijk om richting de toekomst inwoners een stevigere stem te geven in beleidsvorming. We zullen een geschikte manier moeten vinden om het gevoel van eigenaarschap te vergroten bij burgers en om samen met de inwoners te komen tot rijkere oplossingen voor maatschappelijke problemen, zoals: het klimaatbeleid, de energietransitie en de woningbouwopgave. Deze grote maatschappelijke uitdagingen zetten onze samenleving en democratie op scherp. Dat vraagt om een sterke democratie en een betrouwbaar, verbindend en effectief bestuur op lokaal niveau, waar veel van de opgaven samenkomen. Het volledig benutten van de kennis uit de samenleving verhoogt de kwaliteit van besluitvorming en beleid, en brengt nieuwe perspectieven, creatieve en praktische oplossingen in. Het burgerberaad kan hierbij helpen.

Beoogd effect

- Inwoners mee te laten denken en beslissen over de toekomst van de gemeente Zutphen rondom de energietransitie.
- Het college en de gemeenteraad te helpen om beter beleid te voeren en beslissingen te nemen over complexe onderwerpen.
- Door middel van een gewogen loting een representatieve groep inwoners, op basis van uitgebreide informatie en overleg, aanbevelingen te laten doen over beleid over de energietransitie.
- Inwoners meer te betrekken bij en te laten bijdragen aan beleidsvorming en oplossingen.
- Meer dialoog te stimuleren bij de aanpak van grote maatschappelijke vraagstukken en problemen.

Argumenten

1.1. Met dit besluit kan een start worden gemaakt met de uitvoering van een burgerberaad.

Met dit besluit om een burgerberaad te organiseren verleent de gemeenteraad het democratisch mandaat aan de samenleving om zich te buigen over de energietransitie.

2.1. De vraagstelling over de CO₂ footprint kent een breder perspectief met een sterkere gedragscomponent.

In de beeldvormende raadsvergadering zijn twee vraagstellingen voor het burgerberaad geopperd, namelijk:

- hoe maken we samen de gemeente Zutphen in 2050 energieneutraal op een rechtvaardige manier;
- en hoe brengen we samen op een rechtvaardige manier de CO₂ Footprint in de gemeente Zutphen terug met 95% in 2050?

Beide vraagstellingen zijn open, specifiek en begrijpelijk en zijn vraagstukken die leven in de samenleving. De tweede vraagstelling kent een minder sterk technisch component en bevat een sterker gedragscomponent. Daarmee is deze vraagstelling breder dan de eerste vraagstelling. Daarnaast geldt voor de eerste vraagstelling dat de gemeente ook al veel maatregelen heeft opgenomen in het gemeentelijke beleid en de beleidsprogramma's. Daarom prevaleert de tweede vraagstelling boven de eerste vraagstelling voor het burgerberaad.

3.1. Daarmee kennen we het gewicht toe dat passend is bij de betrokkenheid, inzet en bijdrage van de inwoners.

Een burgerberaad draagt bij aan het versterken van het wederzijdse vertrouwen tussen de politiek en de inwoners van Zutphen. Door inwoners de verantwoordelijkheid te geven om goed geïnformeerd mee te denken en mee te beslissen over de grootste uitdagingen van deze tijd, bevorderen we een gezamenlijke

aanpak. Wederzijds vertrouwen vormt de basis voor een sterker en meer verbonden Zutphen. Daarbij past dat de adviezen van het burgerberaad worden aangenomen, tenzij gemotiveerd hiervan wordt afgeweken.

4.1. Het burgerberaad kan een waardevolle toevoeging zijn in de wijze waarop gemeente en inwoners samenwerken aan maatschappelijke opgaven.

Kanttekeningen

Als aan onderstaande principes getornd wordt, wordt een burgerberaad kwetsbaar als democratisch proces.

1.1 Voldoende tijd en financiële middelen zijn voorwaardelijk voor de uitvoering van het burgerberaad.

Als college of raad negatief besluit over de saldo-overheveling van € 250.000 dan kan dit jaar niet meer gestart worden met de uitvoering van het burgerberaad (zie financiële paragraaf).

2.1 Burgerberaden werken in het bijzonder goed als mensen verschillen van mening.

Dit is reden om geen kaders of richting mee te geven. Burgerberaad gaat uit van dialoog en niet van debat.

2.2 Burgerberaden werken in het bijzonder goed als een probleem ingewikkeld is.

Bijna ieder maatschappelijk probleem heeft juridische, sociale en financiële kanten: draai aan de ene knop, en je creëert elders een probleem. In een burgerberaad ervaren mensen hoe ingewikkeld het is om politieke besluiten te nemen. Ze komen er samen uit door een gemeenschappelijke basis te zoeken, verschillende opties tegen elkaar af te wegen en keuzes te maken.

2.3 Burgerberaden werken in het bijzonder goed als het over vraagstukken gaat die complex en langjarig zijn.

Dat is waarom we gekozen hebben voor de twee vraagstellingen die voorliggen. Die zijn allebei complex en langjarig. Bij beide vraagstellingen moeten (ingrijpende) keuzes gemaakt worden, die pas later voordelen opleveren. Deelnemers kunnen zo het publieke belang en de lange termijn centraal stellen. Niet het individuele, maar het collectieve belang is leidend.

Financiën

Op dit moment is er geen dekking in de begroting 2024 voor de uitvoering van het burgerberaad. Bij het voorstel over de saldobestemming jaarrekening 2023 zal voorgesteld worden € 250.000 uit het jaarrekeningsaldo 2023 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het burgerberaad. De gemeenteraad kan hierover besluiten in de vergadering op 28 juni.

Communicatie

De communicatie van het Burgerberaad heeft drie fasen.

Fase 1 - vooraf:

Informeren over de aard en het doel van het burgerberaad, uitleggen waarom het wordt georganiseerd, hoe het werkt en welke vraag aan het burgerberaad wordt voorgelegd. Het moet ook duidelijk zijn hoe de loting van deelnemers plaatsvindt en wat er met de resultaten zal gebeuren.

Fase 2 - tijdens:

Verstrekken van informatie over de (tussentijdse) stappen en resultaten van het burgerberaad. Het proces moet door inwoners te volgen zijn, zodat men zich deelgenoot voelt. De exacte invulling van het betrekken van de samenleving ligt bij het burgerberaad, maar de gemeente en het te werven onafhankelijke bureau biedt hierbij ondersteuning. Het betrekken van de samenleving is een essentieel onderdeel, bedoeld om naast bekendheid ook mogelijke input te geven aan de deelnemers van het burgerberaad, en hiermee een bredere groep te betrekken.

Fase 3 - na:

Na het adviesrapport informeren over de adviezen van het burgerberaad en de opvolging hiervan. Daarnaast wordt de ervaring met het instrument gedeeld en wordt er geëvalueerd of en hoe het in de toekomst kan worden ingezet.

Specifiek voor raad en college:

Het is niet mogelijk om als raadslid, fractielid, ambtenaar of collegelid deel te nemen aan het burgerberaad of als toeschouwer aan te sluiten. Tijdens het burgerberaad staan ambtenaren, het college, de burgemeester en de raad aan de zijlijn. Als tijdens het burgerberaad blijkt dat de opdracht niet duidelijk genoeg is of er zijn andere onduidelijkheden, dan kan er een aanvullend besluit voor de vraag en/of opdracht nodig zijn. De organiserende partij (onafhankelijke procesbegeleider) bedenkt hiervoor een aanpak richting raad of college. Ook kan het burgerberaad tussentijds aan ambtenaren (de vraagbaak) vragen om adviezen financieel, juridisch en technisch te laten toetsen.

Uitvoering

Besluitvorming over dit voorstel is nodig voor het zomerreces 2024 om vervolgens tijdig een onafhankelijk bureau te vragen de uitvoering te doen van het burgerberaad na het zomerreces van 2024.

Een burgerberaad verdient tijd. Tijd om het proces te ontwerpen, een goede loting uit te voeren, experts en ervaringsdeskundigen te verzamelen en een goede digitale omgeving op te zetten. Ook het leren en delibereren kost tijd. Hoeveel tijd precies is afhankelijk van het onderwerp. Voor een complex onderwerp zijn al snel 4 a 5 weekenden nodig verdeeld over 3 - 4 maanden. Qua voorbereidingstijd wordt 4-6 maanden gerekend en zo'n 3 maanden voor het maken van een bestuursadvies en besluitvorming. Rekening houdend met regelmatige bijeenkomsten, voldoende tussentijd waarin deelnemers zich kunnen voorbereiden en vakantie/ feestdagen komt de uitvoering van een burgerberaad al snel op ruim 1 jaar.

De uitvoering van het burgerberaad dient te starten in 2024. Gestreefd moet worden om de resultaten en aanbevelingen van het burgerberaad mee te nemen in de Kadernota Energietransitie. Het adviesrapport worden in het voorjaar/zomer van 2025 verwacht.

Evaluatie

Er zal een evaluatie plaatsvinden en deze zal worden uitgevoerd door een extern bureau. In de evaluatie wordt meegenomen: de bereidheid onder gelote inwoners om mee te doen aan de burgerberaad; de tevredenheid van de deelnemers en betrokkenen; de representativiteit van de deelnemers; het proces van besluitvorming en de succesfactoren, ervaren belemmeringen en verbeterpunten. Bij een positieve evaluatie kan burgerberaad als instrument opgenomen in de wijze waarop de gemeente participatie kan vormgeven.

Bijlagen**Stukken die ter inzage liggen**

BESLUIT

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van DATUM met nummer 697956;

n.v.t.

b e s l u i t:

1. Binnen één jaar in samenwerking met een onafhankelijke organisatie een burgerberaad te organiseren over een vraagstuk met betrekking tot de energietransitie en hiervoor de opdracht te verstrekken.
2. Een keuze te maken voor onderstaande vraagstelling waar het burgerberaad zich over gaat buigen:
 - Hoe brengen we samen op een rechtvaardige manier de CO2 Footprint in de gemeente Zutphen terug met 95% in 2050?
3. Aan het burgerberaad het mandaat 'zwaarwegend advies' toe te kennen wat inhoudt dat de adviezen van het burgerberaad worden aangenomen, tenzij gemotiveerd hiervan wordt afgeweken.
4. Na afloop een evaluatie te laten plaatsvinden en bij een positieve evaluatie het burgerberaad toe te voegen aan het gemeentelijke participatie-instrumentarium.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zutphen, gehouden op:

De voorzitter,

de griffier,